

Motion till riksdagen 2020/21:2023

av **Mattias Vepsä m.fl. (S)**

Öka hållbart och jämställt svenskt jordbruksbistånd för att bekämpa hungern i spåren av corona

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige bör se över möjligheten att satsa en större andel av biståndet på ett hållbart och jämställt jordbruk till förmån för småskaliga bönder och deras organisationer och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Vi befinner oss i en historisk kris. Ingen kan överblicka vilka konsekvenser coronasmittan har och kan få för världen. Inverkan på ekonomin är redan omfattande och allt pekar på att befintliga samhällsproblem och orättvisor kommer att förvärras. Det är ett problem vi måste lösa tillsammans, inte bara som ett land utan som en hel värld.

Pandemin sprider sig fortfarande med alarmerade framfart i världen och det är världens mest utsatta som drabbas hårdast. FN varnar för att en halv miljard människor kan försättas i fattigdom på grund av coronakrisen, och att antalet människor i världen som lider hungersnöd kan fördubblas till 265 miljoner. Utvecklingen i världen kan backa för första gången sedan FN:s mätningar infördes 1990.

För människor på marginalen har pandemin gjort det ännu svårare att överleva. Isolering från arbetstillfällena och marknader för att köpa och sälja jordbruksprodukter slår hårt. Många har inte råd att bunkra mat och saknar möjlighet att arbeta hemifrån. Att leva i fattigdom och hunger medför ofta sämre immunförsvar på grund av bristande tillgång till näringsrik mat.

Vi vet att ungefär 75 procent av världens fattiga lever på landsbygden. Majoriteten är kvinnor. Världsbanken konstaterar i sin årsrapport från 2008 att ekonomisk tillväxt inom jordbruket är minst två gånger så effektivt när det gäller att bekämpa fattigdom som tillväxt inom andra sektorer. Att satsa på ett hållbart och jämställt jordbruk är en

förutsättning för en effektiv bekämpning av hunger och fattigdom. Det ger också ökat skydd mot klimatförändringarnas effekter.

Detta är också insikter som biståndsorganisationer som We Effect vittnar om. De stödjer småskaliga bönder och deras organisationer, ofta kooperativ, som leder kampen mot hunger. En viktig förutsättning för att kunna investera och odla är att man äger och/eller har säker tillgång till den mark man brukar. Det har förvandlat hårt arbetande bönder runt om i världen till hotade miljö- och markförsvarare. I rapporten ”Bonde med livet som insats” presenterar We Effect vittnesmål och statistik från världens farligaste länder för personer som försvarar sin rätt till mark och miljö. Av de 304 människorättsförsvarare i världen som mördades under 2019 hörde 195 hemma i Colombia, Guatemala, Honduras eller Filippinerna. De behöver och förtjänar vårt stöd.

Men istället för att få stöd och hjälp är det många gånger förenat med livsfara att vara bonde. Den rådande coronapandemin förvärrar situationen ytterligare. Istället för att hjälpa nödställda bönder använder regimer den akuta situation som uppstått under coronakrisen för att ytterligare tysta bönder som står upp för sina rättigheter till mark och miljö.

Sveriges bistånd bör inte begränsa sig till att lindra nöd utan kan på ett effektivt sätt rikta in sig på orsaker till hunger och svält tack vare sitt starka rättighetsperspektiv. Detta innebär att sida vid sida med ett ökat humanitärt engagemang för rätten till mat måste Sverige även bidra till att stärka särskilt drabbade länders förmåga att minska sårbarheten för kriser genom att öka livsmedelstrygghet och öka inhemsk produktion. Detta är en förlängning av Sveriges egen livsmedelsstrategi och en nödvändig ansats om Sverige vill vara en trovärdig aktör inom tryggad livsmedelsförsörjning och bidra till åtaganden inom Agenda 2030. Sverige måste satsa en större andel av biståndet på ett hållbart, jämställt jordbruk till förmån för småskaliga bönder och deras organisationer.

Mattias Vepsä (S)

Azadeh Rojhan Gustafsson (S)

Johan Andersson (S)

Per-Arne Håkansson (S)

Johanna Haraldsson (S)

Isak From (S)

Hans Ekström (S)

Ann-Christin Ahlberg (S)

Kalle Olsson (S)

Marianne Pettersson (S)

Hanna Westerén (S)

Åsa Lindestam (S)

Eva Lindh (S)